

ایرانی که جهان اسلام را بیدار کرد

۲۱ اسفند ۱۳۹۳ ساعت ۱۵:۴۵

سید جمال‌الدین اسدآبادی، در سال ۱۲۱۷ شمسی در اسدآباد همدان متولد شد. که نقش به‌سزایی در بیداری جهان اسلام داشت سرانجام در ۱۹ اسفند ۱۲۷۵ به شهادت رسید.

سید جمال‌الدین اسدآبادی، در سال ۱۲۱۷ شمسی در اسدآباد همدان متولد شد. از پنج سالگی به فراگیری دانش نزد پدر خود پرداخت و بخاطر استعداد و نبوغ خود، بزودی با تفسیر قرآن آشنا شد.

برای ادامه تحصیل به قزوین و سپس تهران مهاجرت کرد و سپس در ۱۲۲۸ عازم نجف شد و از محضر دو مرجع تقلید بزرگ زمان، شیخ مرتضی انصاری و ملاحسینقلی در جزینی همدانی بهره برد.

سید جمال در ۱۲۳۲، بنا به دستور شیخ انصاری عازم هندوستان شد و ضمن آشنایی با علوم جدید سعی کرد تا مردم و خصوصا مسلمانان را علیه استعمار انگلستان بسیج کند.

اما به دلیل سلطه همه جانبه انگلیسی‌ها پس از یک سال و نیم آنجا را ترک و عازم عثمانی شد و چون با حسادت علمای درباری آنجا مواجه شد به مصر مهاجرت کرد.

سید جمال‌الدین اسدآبادی در مصر توانست یک نهضت فکری ضد استعماری و ضد انگلیسی را پایه‌گذاری کند و تشکیلاتی به نام انجمن مخفی را به وجود آورد اما بر اثر فشار انگلستان مجبور به ترک مصر شد. حرکت سید جمال، توسط شاگردانش از جمله شیخ محمدعبده دنبال و در سالهای بعد زمینه‌ساز قیام مردم مصر علیه استعمار انگلستان شد.

سید جمال پس از ترک مصر، مدتی در هند اقامت کرده و سپس راهی اروپا شد. در پاریس با همکاری محمد عبده اقدام به انتشار روزنامه "عروه الوثقی" نمود و به پاسخگویی به "ارنست رنان" که مقالاتی علیه اسلام در یکی از روزنامه‌های پاریس، می‌نوشت، پرداخت.

سید جمال بعدها به دعوت ناصرالدین شاه، به ایران آمد و گمان می‌کرد که می‌تواند با نزدیکی به شاه، اندیشه‌های اصلاح طلبانه

خود را به اجرا بگذارد، اما چون ماهیت و طبع شاهانه با هیچ اصلاحی موافق نبود و سید نیز، شاه را آشکارا عامل بدبختی مردم معرفی می‌کرد، از ایران اخراج شد.

سید جمال وقتی برای دومین بار به ایران آمد، به آستانه حضرت عبدالعظیم در شهر ری تبعید شد و در آنجا علیرغم کنترل ماموران، مردم را به قیام علیه بیدادگری شاه تشویق می‌کرد؛ لذا ناصرالدین شاه دستور اخراج او را در حالیکه بشدت بیمار بود صادر کرد.

سید جمال پس از اخراج از ایران وارد بصره شد و با سید علی‌اکبر شیرازی نامه‌ای به آیت‌الله العظمی سید حسن شیرازی می‌نویسد و به ظلم‌های فراوان شاه به مردم ایران اشاره می‌کند.

عده‌ای معتقدند که این نامه در صدور فتوای مشهور تحریم تنباکو از جانب آیت‌الله میرزای شیرازی و جنبش تنباکو در نتیجه آن، تاثیر بسزایی داشته است.

حضور سیدجمال‌الدین اسدآبادی در طی سالهای ۱۲۷۰-۷۱ در عراق تاثیر بسزایی در حیات فکری، سیاسی و اسلامی شهرهای شیعه نشین و گسترش تبلیغ و دعوت در جامعه اسلامی گذاشته به طوریکه همگان او را بعنوان رهبر حرکت «تجدید در اسلام» می‌شناختند. سیدجمال‌الدین اسدآبادی منادی بیداری مسلمانان و بازگشت به اسلام و بدعت زدایی بود و اتحاد اسلام و پرهیز از تفرقه بین مذاهب اسلامی را تبلیغ می‌کرد و در آخر هم جان خود را در همین راه از دست داد.

سیدجمال، اواخر عمر خود را در عثمانی سپری کرد و غیر مستقیم تحت نظر سلطان عبدالحمید، امپراطور عثمانی قرار داشت. وقتی خبر قتل ناصرالدین شاه توسط میرزا رضا کرمانی، از شاگردان سید جمال، به اسلامبول رسید، سلطان عبدالحمید، به هراس افتاد و دستور قتل سید جمال را داد و سرانجام در ۱۹ اسفند ۱۲۷۵ برابر با ۹ مارس ۱۸۹۷ او را مسموم ساختند و جنازه او را در قبرستان مشایخ اسلامبول به خاک سپردند. در سال ۱۳۲۴، فیض محمدخان، سفیر وقت دولت افغانستان در آنکارا، موافقت دولت ترکیه را برای نبش قبر سید بدست آورد بقایای جسد سید جمال‌الدین اسدآبادی را در تابوتی به کابل انتقال دادند.

منبعفارس

آدرس مطلب :

<https://www.cafetariikh.com/news/۲۹۸۴۰/بیدار-اسلام-جهان-ایرانی/>